

Пролог

Жив собі чоловік, і раптом його не стало. Було в нього не надто хороше життя, а тому в його беззмістовних думках зустріч зі смертю не займала особливого місця. А була ж неминуча, як похмілля після ударної порції нерозбавленої горілки з усміхненим пивом кольору погано залікованого гепатиту.

Наступна зупинка після природної і не занадто болючої зупинки серця була, як не дивно, в раю, на чистій, змащеній сірим асфальтом вулиці, що пахла недавнім чевонощоким світанком.

Не встиг він замислитися, що робити далі і чи не тимчасова це зупинка — себто чистилище, — як зі спини до нього підійшов старець. Гострий запах м'яти й лаванди — так пахне вже не перша свіжість, намагаючись довести, що вона нікуди не зникає; дрібні зуби, рівні й міцні, — справжній кошмар ортодонта та мрія білявих матусь, — прим'ята сонцем усмішка і спокій на обличчі.

— Вітаю вас, новий громадянине раю, — сказав старець і зовсім не усміхнувся. Якби чоловік залишався у фізичному тілі, то відчув би дрібні краплі на спині від дивного велорового голосу. Незрозумілий страх м'яко огорнув його зсередини. — Я тут для того, щоб виконати три ваші найпотаємніші бажання.

— Ах, — полегшено зітхнув чоловік і потягнувся витерти уявну спину. — Ну що ж, а й правда. Я ж в раю.

Старець не відповів. Він мовчав в очікуванні й усім своїм відстороненим виглядом давав зрозуміти, що не бажає розтрачувати жодного слова даремно. Тільки у справі, громадянине, тільки у справі зібралися тут. Не для ахів і охів. Чоловік не довго збирався з думками й, озируючись на своє втрачене злодійкувате життя, визначився швидко. Всі його бажання, намагаючись випередити одне одного, м'яко вишикувалися в голові. Не дай же бог цього самого, щоб старець встиг передумати.

Чи раптом йому документик ще не прийшов. З гріхами-то. Потрібно спішити.

— Значить, перше: я хочу величезний шикарний будинок. З найкращим і найдорожчим ремонтом. І щоб там був гараж, і рівенький зелений газон, як в цих, у Швейцаріяж, і мармурова огорожа, і сигналізація, і камін, і щоб затишно завжди і чисто було, — швидко протараторив чоловік, а в голові його раз у раз зринали деталі шорсткого смаглявого будинку. — Старець майже непомітно кивнув і своїм мовчанням змусив нового громадянина раю переходити до наступного бажання. — Потім хочу машину. Щоб найновіша іномарка, не абощо, зі шкіряним салоном. «Бентлі» якийсь чи «ламборгіні». І наостанок... — чоловік не замислився, він точно знав, чого ще хоче, але робив вигляд, що розмірковує. Сам не розумів чому. — Хочу дружину. Красиву, струнку, худу, з шикарним волоссям, з рожевими губами, щоб не старіла, завжди давала як слід, пекла пироги, та і взагалі добре готувати повинна, і щоб пиво носила, і добра була. З душею, — з долею виправдання, чоловік сухувато додав щіпку духовності в кінець прохання.

Старець знову кивнув, цього разу більш помітно, так що чоловік навіть відчув міцне здригання повітря. І не знав напевно, чи це його тіло скромно нагадало про себе прощальною конвульсією, чи то і справді стариган одним натяком впливав на цей тисячу разів дивний світ.

— Буде зроблено, — сказав старець і нарешиті усміхнувся. Краще б не усміхався. Чесна і зовсім хижачька хвиля заграла на скорчених сухих вустах. Наступної секунди усмішка зникла, і чоловік знову зітхнув із полегшенням, що згорнулося калачиком усередині шлунку. Здалося. Просто здалося. Врешиті-решит свого роду джетлаг дорогою в інший вимір ніхто не скасовував. А старець зробив один крок убік. І очам чоловіка відкрився його жаданий будинок: величезний, високий, стрункий, з карамельним новеньким дахом, цукатовим газоном і вершиковою доріжкою, що весело виляляла до огорожі. Все в цьому будинку було прекрасно, і навіть краще, ніж могло бути в його найсміливіших і найдорожчих мріях.

А ще там стояла дружина. Треба було народитися сліпим, щоб не розгледіти її блискучу і навіть трохи подіумну вроду. Соковита смуглява красуня, платинові локони над упертими гостроносими

грудьми, величезні блакитні очі, м'ясні підкручені вії, натягнутий цілий бутон рожевих губ, стрункий пісочний вигин талії і плавний перехід у тугі зібрані стегна. Чоловік був упевнений, що відчув цілком земне збудження, побачивши здалека свою майбутню жінку. Йому хотілося якнайхутчіш відчувти плюшевий дотик цих губ до свого обличчя. І не тільки до обличчя.

Чоловік якраз хотів спитати старого про машину, але не встиг, адже той ще раз зробив крок убік, і за його спиною з'явилася новенька, чарівна, із солодким полірованим лоском іномарка. Ні моделі, ні бренду чоловік не розгледів, та й навіщо? Машина була дивовижна, і стариган вправно, одним рухом очей підштовхнув його до дверей з боку водія. Відчуття в машині були схожі на перші осмислені дотики до жінки: ніжна текстура шкіри, прохолодність податливого голого тіла, безмовний трепет перед випадковою, майже несвідомою ласкою. Розгладити й без того натягнуте тіло салону, торкатися його спітнілицми пальцями, помістити огрядний стан у зручне сидіння, що наче обіймає ззаду, поцілувати ідеально відполіроване кермо в його каштанові невиразні вуста, і — перший рух вперед, до гнучкого дорожнього кільця. Воно виникло казна-коли, принаймні до цього моменту чоловік його не помічав, і розтягнулося по периметру з простирадлом жовтих тюльпанів усередині.

Іхати до будинку зовсім трохи, ледве один кілометр можна було нашкрябати із цієї мізерної відстані. Пішки б пройтися, чесно слово, але як же утриматися від простого плотського блаженства опинитися у своїй машині — з дуже виразним цитрусовим запахом салону — і перед дружиною покрасуватися одним махом? Думка про жінку солодко ударила в пах, і чоловік, незважаючи на чітку траєкторію руху машини, стиснув кермо міцніше.

Плавно, з муркотливим гулом мотора заїхати на кільце — в'язкий запах весняних тюльпанів делікатно підштовхнув щіпку свіжості до вікна — і м'яко, не відчуваючи зміни в швидкості, підїхати до сутулих воріт. Ще крок, ще метр, ще два кроки, наполегливий дотик до гальма, а красуня-дружина бавовняними ніжками біжить по білій доріжці назустріч коханому чоловіку. Немов грайливе, веселе, в розмазаних плямах телятко, ще сліпе до абсурдної жорстокості світу, якому для чогось знадобилося його ніжне м'ясо.

Чоловік із приємною, м'якою силою натиснув на гальмо, наголоджуючись незвичною податливістю педалей, — він-то за життя їздив лиш на вередливих втомлених шкапах і не звук до сонно байдужої, механічної покірності.

Але ось що дивно — гальмо солодко зіткнулося майже в лоб з підлогою і не спрацювало.

Чоловік не зрозумів, що сталося — може, не дотиснув? Та ні ж, точно дотиснув, майже впритул, а машина сонно покотилася далі, в напівдрімоті завертаючи на те ж саме акуратною фігурою здиблене кільце. Удзеркалі заднього виду застрягла здивована усмішка дружини і її коротка випрасувана сукня з візерунком у матову синю квіточку. І скляна пляшка пива міцно, немов немовля, притиснута до грудей тоненькими, пастельними пальчиками.

— Не може бути, дурість яка, — шепотів собі чоловік, усім своїм напруженим тілом знаючи, що зовсім не дурість. І не гра уяви. І не сон, і зовсім не пластмасова кома. Він проїхав ще декілька кругів, потім — це, а потім — це. І з кожним новим разом не змінювалося абсолютно нічого. Все той же впевнений запах оббілованих тюльпанів, акуратна зачіска дружини і її плюшева напівусмішка, смугасті стіни омертвілого в заході сонця будинку. Усією мислимою і немислимою силою, огрядною потужністю тіла навалитися на гальмо, щоб наступної миті переконатися в тому, що нічого не змінилося. Лише одного разу стався короткий збій в зацукрованій парадигмі реальності: на тому ж місці, що і раніше, з'явився старець. Він більше не ховав сухої, хижацької усмішки. Вона на смерть приклеїлася до його рожевоцоккого шорсткого обличчя.

І тоді чоловік нарешті зрозумів, що потрапив не в рай. Він опинився в справжнісінькому пеклі.

Бо істинне пекло не приймає ні з демонами, ні з котлами окропу, ні з вогняними кручами. Пекло менш прозаїчне і дуже навіть буденне, зрозуміле.

Бачити своє щастя, нехай лиш гіпотетичне, здалеку — якщо бажання душі й розуму сприймати за щастя — і при цьому ніколи не бути щасливим. На відстані витягнутої руки — це все ще далеко.

Яка витончена насмішка Бога.

Розділ 1

Воно

Сьогодні ввечері кімната кишіла дивним смородом, тьмяною павутиною вчорашньої вечірки та шумом води у ванній кімнаті. Ще вчора у цьому приміщенні можна було почути музику, сміх, дурнуваті телефонні розмови — типові для дівчат, які нарешті після затишку чи то задушливості батьківської домівки спробували на смак свободу. А ще тут можна було відчути запах свіжовипраної білизни та дешевих парфумів — на одязі, у волоссі, на зап'ястках — тут парували нервові очікування юності та перші жорстокі розчарування через те, що хтось не відповів на дзвінок чи невдало пожартував.

А сьогодні все це вже не мало жодного значення.

Якби ж то повернути вчорашній день із його дешевими травмами, пакетованим вином і незрілими бажаннями.

Дівчина звернулася калачиком на своєму ліжку.

Вчорашній алкоголь випарувався разом із залишками енергії в її тілі.

Голова тріщала, але вона не могла навіть встати, підійти до шафи і витягнути звідти таблетку від головного болю.

Навіть найменший рух зараз здавався титанічним зусиллям.

Підібгати під себе ковдру чи спертися зручніше на подушку.

Ні, навіть думка про це виснажувала і без того слабке тіло.

Скільки разів вона обіцяла собі, що більше не буде.

Не доторкнеться, не спробує знову, пересилить себе і відмовиться від чергової порції.

Протягом останнього місяця їй не раз снилося, що так і буде: на вулиці до неї підходить один із тих хлопців, що тепер постійно чекають на її появу, мило усміхається тонкими пружними вустами — не потрісканими і зневодненими, як тепер вона постійно помічала у себе в дзеркалі, і простягає пакетик.

А вона усміхається у відповідь і хитає головою. Мовляв, ні, не сьогодні. Хлопець знизує плечима — розчарування приховати складно, але нічого страшного, й таке буває — і переходить на іншу сторону вулиці. Шукати успіху.

Так було уві сні. А в житті — все навпаки. Вона витрушує із рюкзака залишки своїх кишенькових грошей і швидко простягає йому руку, а в другій — полегшено відчуває важкість маленького рятівного пакетика.

Ще тільки сьогодні. Ще один раз. Завтра більше не буду.

Чесно. Обіцяю. Присягаюся. Вона говорить із собою і знає, що більше ніхто її не чує. А значить, завтра можна домовитися знову.

Із собою завжди можна домовитися знову.

— Йдеш з нами? Там вечірка на четвертому поверсі, — вона чує голос однієї зі своїх сусідок. Лише чує, а не бачить, бо старається зайвий раз не впускати світло у втомлені очі.

А також намагається не помічати їхніх стривожених поглядів щоразу, коли вона повертається в кімнату. Зрештою, вона теж тут живе і має право робити все, що їй заманеться. А вони обоє можуть простувати вслід за своїми високоморальними принципами.

Вони ніколи не зрозуміють, як із цим важко впоратися.

Можна закластися, що вони ніколи не відчували на собі триповерхової втоми, що навалюється на неї щоранку і придушує до землі таким велетенським тягарем, що його ні витримати, ні досягнути до кінця.

І тільки декілька солодких порошинок на язичці можуть стати її союзниками у цій боротьбі.

Тільки вони можуть дати їй омріяну свободу — відчувати своє тіло так, ніби воно пливе, рухається на всю потужність, струмує силою.

Раніше вона могла жити й без цього. Легко. Бо коли любиш і думаєш, що люблять і тебе, все тіло витягується й наповнюється. Не потрібно додаткових стимуляторів — ні кави, ні алкоголю, ні музики, ні пакетиків з-під спітнелих пальців — все навколо стає лиш декораціями у п'єсі, які можна легко прибрати зі сцени, і в сутності нічого не зміниться.

В Біблії сказано, що любов усе прощає й терпить.
Але насправді Біблія — всього лиш книжка, а любов — це і є релігія.

І неможливо вирізати її зі свого тіла, якщо вона намертво застрягла там і сплелася з усіма життєво важливими органами, та навіть більше — з життєвою силою, яка піднімала зранку з ліжка.

Більше не підіймає. Все було обманом.

Краще не думати про це. Знову. Занадто болить.

Вона із запізненням махнула головою сусідці, яка, напевно, все ще очікувала відповіді. А тоді наважилася розплющити очі і зрозуміла, що в кімнаті вже нікого немає. Певно, подумали, що вона спить. Нехай.

Їй треба підготуватися до завтрашнього семінару. Її терміново потрібно перемкнутися, взяти себе в руки та хоча б піднятися з ліжка і вмити обличчя — вона не може до кінця життя лежати тут.

А для цього потрібно всього декілька порошинок. Відчути, як вони солодко тануть на язичці. Як один з перших поцілуноків, коли вона ще не усвідомлювала, що кінець близько, а спільного майбутнього у них немає.

Сьогодні ще один раз. Останній. Чесно. Більше не повториться.

Хлопець на вулиці був не той, що зі сну.

Певно, новий заступив на зміну. Або попередній переїхав в інший район. Їх тут завжди багато — роблять вигляд, що прогулюються, відпочивають на подвір'ї чи змішуються з натовпом щебетливих студентів, що живуть в гуртожитку — одним словом, роблять свою справу максимально непомітно. Але її натреноване око вже звикло розрізняти їх. А вони теж помічають її погляд — це не складно.

Тіні під очима, сухі губи, очі, що бігають з одного краю вулиці в інший — такого клієнта жоден з них не прогадає. Тут все ясно.

Надворі вже вечоріло. Потроху згасав день.

— Тобі скільки? — спитав білявий хлопець навпроти. Вона стояла біля дерева під вікном гуртожитку — це було місце, де

найкраще можна було сховатися від чужих очей. Темне, неосвітлене, водночас — достатньо просторе і безпечне.

— Один, — вона простягнула йому кілька зім'ятих купюр. Це були останні її гроші на тиждень, але воно того варте.

— Можу дати два з хорошою знижкою, — спробував він і показав їй два пакетики.

— Не треба. Це востаннє, більше не буду, — дівчина облизола сухі губи. Нарешті вона сказала про це вголос бодай комусь, нарешті висловила свій намір облишити це, — не тільки собі, а й іншій людині. Навіть якщо це чужинець, якого вона вперше в житті бачить.

Хлопець кивнув. В його очах не було ні розуміння, ні співчуття.

Щодня він чув цю фразу — навіть формулювання одне й те саме — десятки, а то й сотні разів. Дивлячись, як день піде.

— Як скажеш, — він взяв гроші і простягнув їй пакетик з дрібним білим порошком. — Якщо передумаєш, звертайся.

— Не передумаю, — вона спрагло вхопила пакетик. На секунду їй здалося, що його вміст може розсипатися. Але ні, все добре: цілий і неушкоджений. Хлопець кивнув: і це він чув не раз і не два. В такі моменти сперечатися чи тиснути не потрібно: головне, щоб вона запам'ятала його обличчя і зверталася знову. А в тому, що ця мала повернеться, у нього сумнівів не було: з цим не просто зав'язати.

Сам він цю гидоту ніколи у рот не покладе, хоч і за всі гроші світу.

Скільки разів він вже спостерігав, як цей пакетик з разу в раз перетворює ще недавно спраглу, живу людину на розмитий образ.

Роботка, звісно. Ворогу не побажаєш.

Але що поробиш — їсти треба.

Цілу годину вона почувала себе так, ніби потрапила в рай.

Дівчата пішли на вечірку і ще не скоро прийдуть назад, але їй не хотілося повертатися у свою кімнату, що тхнула її слабкістю.

Не зараз.